

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»
на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗШИРЕННЯ СФЕРИ
ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ФОП
«НЕНКОВ В.Д.»»**

Виконавець:

студент 65 групи ФЕУП
Анісімов Максим Дмитрович

(підпис)

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Балджи Марина Дмитрівна

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Одним із найбільш актуальних завдань сучасного розвитку економіки України є створення умов ефективного і динамічного розвитку ринкових відносин. В цих умовах особливої гостроти набуває необхідність розвитку підприємницької активності, діяльність підприємств і організацій, спрямованих на споживача. Досить частим проявом означеної активності є розширення сфери діяльності підприємств.

Кожне підприємство, що реалізує власні задуми, водночас здійснює господарську діяльність в інтересах суспільства. Щоб отримати більший прибуток і бути конкурентоспроможним, воно повинне постійно дбати про науково-технічний прогрес у своїй сфері діяльності, поліпшувати сервіс обслуговування, розширювати асортимент товару, для забезпечення максимальної кількості споживачів із різних сфер діяльності, усім необхідним обладнанням і товарами для функціонування.

Якщо розширення діяльності підприємства пов'язано із освоєнням нової продукції, кошти, отримані підприємцем покривають видатки по її створенню і продажу, приносять певний прибуток, виступають стимулом до подальшої реалізації нововведень та джерелом фінансування інноваційного процесу.

Таким чином, практичне розв'язання проблем, пов'язаних з необхідністю забезпечення нормальної роботи підприємства, не тільки сьогодні, але й у перспективі, залежить від ступеня освоєння та використання стратегії розвитку. Тому обрана тема «Економічне обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства» на сучасному етапі є актуальною.

Метою дослідження є економічне обґрунтування доцільності розширення діяльності торговельного підприємства в сфері оренди кавового обладнання, продажу кави та супутніх товарів.

Завданнями дипломної роботи є:

- розглянути теоретичні питання щодо розширення сфери діяльності торговельних підприємств;
- провести аналіз ринку кави на ринку Одеси;
- здійснити економічний аналіз фінансово-господарської діяльності «ФОП Ненков В.Д.»;
- проаналізувати основних конкурентів;
- провести оцінку конкурентних переваг «ФОП «Ненков В.Д.» на ринку оренди кавового обладнання;
- обґрунтувати доцільність освоєння нового напрямку діяльності оренди нового кавового обладнання для приготування фільтр-кави;
- розрахувати основні витрати для впровадження прзширення сери діяльності «ФОП Ненков В.Д.»;
- розрахувати показники ефективності проекту з оренди нового кавового обладнання;
- провести оцінку ризиків та визначити шляхи їхньої мінімізації.

Предметом дослідження є теоретичне, методологічне та практичне обґрунтування розширення сфери діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження виступають процеси обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у магістерській дипломній роботі використовуються такі методи:

- пізнання – при дослідженні теоретичних основ розширення діяльності підприємства;
- порівняльний – при аналіз конкурентних переваг ФОП «Ненков В.Д.» при дослідженні внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства;
- розрахунковий – при оцінці показників ефективності діяльності підприємства; для економічного обґрунтування плану заходів щодо формування запропонованої стратегії.

У роботі було використано також такі загальнонаукові методи економічного пізнання: індукції, дедукції, синтезу, аналізу, табличний, графічний. Використання зазначених методів у єдності та взаємозв'язку забезпечують практичність, реалістичність та достовірність отриманих результатів.

Інформаційна база дослідження: Теоретичними аспектами формування і реалізації стратегії розвитку підприємств займалися як вітчизняні так і зарубіжні вчені-економісти: І.Ансофф, А.Стрікланд, Т.Фролова, А.Томсон, Є.Павлова, М.Г.Чумаченко, З.В.Задорожний О. Віханський, О. Ільчук, І. Кириленко, Ф. Котлер, Г. Мінцберг, М. Портер, та інші. В свою чергу обґрунтування поняття та методики розширення підприємств за рахунок реалізації розширення сфери діяльності, розкривається у працях В.Р. Кучеренка, М.М. Єрмошенка, В.А. Карпова, О.С. Маркітана, Т. В. Мацибори. Різні аспекти механізмів розширення та розвитку бізнесу є також предметом дослідження О.Д. Андреева, І.Г. Грабар, В.Ф. Савченко. Статистичні матеріали, фінансові документи, законодавчо-нормативні документи та ін.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складеться зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (65) найменувань, та (3-х) додатків. Загальний обсяг роботи становить 94 сторінки. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 18 таблиць і 14 рисунків.

Публікація результатів дослідження: Анісімов М.Д., Балджи М.Д. Обґрунтування впровадження стратегії розширення сфери діяльності торговельного підприємства. Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства: тези II Міжнародної науково-практичної конференції (06-08 листопада 2019 року). – Житомир, 2019. – С. 831-834.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти розширення сфери діяльності торговельного підприємства**» розглянуто сутність розвитку, його види, сутність

розширення сфери діяльності. Також розглянуто суть торговельних підприємств та особливості їх діяльності.

У другому розділі *«Аналіз фінансово-господарської діяльності ФОП «Ненков В.Д.»* проаналізовано фінансову-господарську діяльність підприємства і проведено аналіз зовнішнього середовища.

У третьому розділі *«Економічне обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства ФОП «Ненков В.Д.» з новим кавовим обладнанням»* розроблено пропозиції щодо розвитку підприємства за рахунок впровадження нового кавового обладнання для приготування фільтр-кави.

ВИСНОВКИ

В ході проведення дослідження щодо економічного обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства ФОП «Ненков В.Д.», можна зробити наступні висновки.

1. Визначені сутність та значення стратегії розвитку підприємства, розширення сфери діяльності підприємства. Під стратегією розвитку розуміють узагальнену модель дій, що представлена у вигляді комплексу розроблених заходів, які спрямовані на досягнення довгострокових цілей через зміни і перетворення, з урахуванням ринкових можливостей та наявних ресурсів. В сучасних мінливих зовнішніх умовах стратегія розвитку підприємства забезпечує не лише адаптацію підприємства до зовнішніх умов, але й дозволяє досягти високих результатів господарської діяльності, сприяє реалізації конкурентних переваг.

Особливу увагу приділяємо розвитку через розширення сфери діяльності торговельного підприємства, що здійснюється за рахунок впровадження нового виду товару чи послуг, збільшення асортименту товару, та збільшення долі ринку.

2. Проведений аналіз загальної господарської і фінансової діяльності ФОП «Ненков В.Д.». Підприємство займається реалізацією товару та послуг в кавовій сфері, а саме: оренду кавового обладнання, продаж кави, та усіх супутніх товарів..

3. В ході проведення аналізу та оцінки фінансового стану підприємства було виявлено, що показники прибутку, доходу, товарообороту має тенденції до щорічного росту. Прибуток підприємства вкладається у майбутню діяльність, у збільшення товарообороту. Таким чином ФОП «Ненков В.Д.» має можливість до пошуку стратегії розвитку підприємства.

4. Проведений аналіз та прогнозування ринку споживання кави в Україні. Аналіз динаміки розвитку споживання кави в Україні дав змогу визначити позитивні тенденції розвитку ринку споживання кави за останні 5 років: збільшення кількості кав'ярень про це свідчить. Також виявлено, що населення готове платити досить велику частку свого доходу на каву і цей показник з кожним роком росте і це не залежить від економічної ситуації в країні.

5. Розроблений SWOT-аналіз ФОП «Ненков В.Д.» виявив слабкі та сильні сторони діяльності товариства, а також можливості та загрози. Основними сильними сторонами підприємства є стабільний фінансовий стан та постійна модернізація кавового обладнання. До перспектив розвитку можна віднести модернізацію основного фонду та введення нової технології приготування кави, а саме фільтр-кави. Основними загрозами є економічна нестабільність в країні та інфляційні процеси.

6. В процесі економічного обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства ФОП «Ненков В.Д.», яка полягала в розширенні асортименту продукції (мелена кави) з одночасним впровадженням нової техніки приготування кави, з новим обладнанням фільтр-кави, на основі розрахованих коефіцієнтів економічної ефективності було доведено економічну ефективність даної стратегії розвитку. Термін окупності проекту дорівнює 8 місяці, а дисконтований період окупності дорівнює 8 місяці. Точка беззбитковості дорівнює 548800 грн. Згідно загальним вимогам стратегічні проекти є ефективними якщо NPV більше 0, PI більше 0, а IRR більше за ставку дисконта. В нашому випадку NPV дорівнює 509228 грн, PI – 2,36, IRR – 419,7%. Таким чином, можна зробити висновок, що розроблена стратегія розвитку ФОП «Ненков В.Д.» є ефективною. Також в процесі оцінки ризику було визначено, що на процес реалізації стратегії найбільш впливають фінансові ризики, при чому слід зазначити що сам процес розширення сфери діяльності за допомогою встановки нового кавового обладнання на оренду мінімізує дані види ризику підприємства.

7. Доцільним рішенням для розвитку торговельного підприємства ФОП «Ненков В.Д.» є впровадження японської філософії «Кайдзен» для удосконалення роботи персоналу, ця філософія орієнтована не на великі інвестиції, а на особистісне вдосконалення кожного працівника, що допомагає зменшити витрати часу, та скинути з працівників непотрібну роботу. Використання даної філософії на ФОП «Ненков В.Д.» сприятиме зростанню професійного рівня працівників, підвищенню корпоративної культури, морального клімату в колективі, а також підвищить конкурентоспроможність як підприємства в цілому так і його структурних частин.

АНОТАЦІЯ

Анісімов М.Д., «Економічне обґрунтування розширення сфери діяльності торговельного підприємства (на прикладі ФОП «Ненков В.Д.»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом»,

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2019 рік

У роботі розглядаються теоретико-методологічні аспекти розширення сфери діяльності торговельного підприємства, здійснено аналіз його діяльності та виявлено сильні та слабкі сторони, запропоновані шляхи покращення розвитку

торговельного підприємства. Використовуючи економічні показники розраховано ефективність та здійснено прогноз розширення сфери діяльності торговельного підприємства.

Ключові слова: розширення сфери діяльності торговельного підприємства, SWOT-аналіз, матриця BCG, ефективність, прогноз, філософія «Кайдзен»

ANNOTATION

Anisimov M., « Economic substantiation of expanding of areas of activity of the enterprise (on the example of FPE Nenkov V.D.)»,

Thesis for Master degree in specialty «076 Entrepreneurship, trade and exchange activities» under the program «Economics, business planning and management».

Odessa National Economic University. Odessa, 2019

Diploma thesis deals with theoretical and methodological aspects of expanding of areas of activity of the enterprise, analyzes each sub-sector and identifies strengths and weaknesses, and suggests ways to improve tourism industry development. Using the economic indicators, the efficiency is calculated of expanding of areas of activity of the enterprise.

Keywords: tourism of expanding of areas of activity of the enterprise, SWOT-analysis, BCG matrix, efficiency, forecast, kaizen philosophy.